ISSN 2181-7200

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ТАЪЛИМ, ФАН ВА ИННОВАЦИЯЛАР ВАЗИРЛИГИ

ФАРҒОНА ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

И Л М И Й – Т Е Х Н И К А ЖУРНАЛИ

2024. СПЕЦ. ВЫПУСК № 28

НАУЧНО–ТЕХНИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ ФерПИ

SCIENTIFIC –TECHNICAL JOURNAL of FerPI

ФАРҒОНА – 2024

МУНДАРИЖА

МЕХАНИКА

Xomidov A.A. Ayollar va qiz bolalar ko‘ylagini ishlab chiqarish uchun krepdeshin matolar tanlash va ularni tahlil qilish 9
Сулайманов А. Комбинациялашган элаксимон тарелкали скрубберда гидравлик қаршиликларни назарий асослаш 12
Тожиев Р.Ж., Сулайманов А. Скруббернинг мақбул параметрларини математик моделлаштириш 20
Сулайманов А. Тарелкали скрубберда энергия сарфи 28
Сулайманов А. Тарелкали скруббер гидравлик қаршилигининг тозалаш самарадорлигига таъсири 33
Muxamadsodiqov K. Chigit ekishdan oldin yer tekkislash mashinasi ishchi qism parametrlari va xarakat tezligining tuproq mikronotekisligini tekkislashga ta’siri 37
Ражабова Н.Р. Минерал хом ашёини қуритиш жараёнини саноат синовлари 43
Хакимов А.А. Қўнғир кўмирдан саноатда оқилона фойдаланиш ва улардан брикетлар олишнинг долзарблиги 48
Хакимов А.А. Боғловчи хусусиятга эга бўлган саноат чиқиндилари таҳлили 52
Вохидова Н.Х. Дарахт барги смаласи асосида олинган кўмир брикетининг ёниш вақти ҳамда мустахкамлигини тадқиқ этиш 56
Вохидова Н.Х. Қўнғир кўмирнинг брикетлашдаги боғловчилар хусусияти 63
Ахунбаев А.А., Хусанбоев М.А. Барабанли қуритгич насадканинг оптимал шакли ... 69
Xusanboyev M.A. Ishlab chiqarishda resurslarni barqaror boshqarish 76
Xalilov I.L. Shisha ishlab chiqarida xom-ashyolarni aralatirish qurilmasi konsturksiyasini takomillashtirish va energiya tejamkorligiga erishish 81
Tojiyev R.J., Xalilov I.L. Materialni maydalashda adsorbsion effektni qo‘llash orqali jarayonini faollashtirish 86
Tojiyev R.J., Xalilov I.L. Adsorbsion effektni qo‘llash orqali materialni maydalash jarayonining tizimli tahlili 91
Abdulazizov A.A. Donli maxsulotlarni urug'chilik uchun saqlash va quritishdagi muammolar 96
Tojiyev R.J., Abdulazizov A.A. Dislokatsiyaning maydalash jarayonida tutgan ro‘li 100
Abdulazizov A.A. Vertikal tipdagi kaskadli don quritgichlar turlari va ularning analizi 104
Xoshimov A.O. Rotor-santrifugali separatorda polidispers kukunlarini tasniflash bo‘yicha nazariy va eksperimental tadqiqotlar 108
Xoshimov A.O. Ikkilamchi gazlarga inersion skrubberda ta’sir etuvchi gidrodinamik kuchlarni nazariy asoslash 114
Тожиев Р.Ж., Хошимов А.О. Кимё саноатдаги иккиламчи газга таъсир этувчи гидродинамик кучларни назарий асослаш 117
Xamdamov O‘.T., Xasanova G.Sh., Zarba bilan maydalashning nazariy asoslari 120
Abdullayev M.M., Valiyev G.N. Sochiqbop to‘qima turlari tahlili 125

ҚУРИЛИШ

Xakimova K.R., Raximova S.Z. GIS texnologiyalaridan foydalangan holda sug'oriladigan yerlarning meliorativ holatini yaxshilash xaritalarni ishlab chiqish uslubini takomillashtirish 130
Madaliev E.O‘. SST turbulentlik modeli asosida 30p30n uch elementli qanot profilini soni o'rganish 133

kritik kuchlanish bilan hisoblashda elastiklik energiyasini o‘zgarishligi va erkin tekislik energiyasi teng ekanligi (-da=dε), noto‘g‘ri, chunki energiyani saqlanish qonuniga binoan oynaksimon jismni maydalaganda mexanik energiyani yo‘qotilishini xisobga olish kerak,

da=dε+dQ;

2)Griffitsni nazariyasi mustahkamlikni vaqtincha ekanligini;

3) Molekular strukturani hisobga olmaganligi.

Griffits nazariyasining mohiyati shundan iboratki, materiallarda mikro yoriqlarni hosil bo‘lishi va rivojlanishi, yoriqlar miqdorini sirtiga bog‘likligi bilan ifodalanadi. Ularni hosil bo‘lishi sabablarini aniqlashdan iborat deyiladi. Mana ularning asosiylari:

a) tayyor materiallarni olish jarayonida sirtini mexanik shikastlanishi;

b) polikristal materialning alohida fazalaridagi turli koeffitsientlarda teshik kengayishi;

v) tarkibida shamot va loy zarralari orasidagi hosil bo‘ladigan ko‘p fazali tuzilishga ega bo‘lgan materiallarga teshik ishlov berilganda, ularning har birining termik kengayish koeffitsienti farqi hisobiga sirt mikro yoriqlarini hosil bo‘lishiga olib kelar ekan.

Adabiyotlar

[1]. Tojiev, R., Alizafarov, B., & Muydinov, A. (2022). Theoretical analysis of increasing conveyor tape endurance. Innovative Technologica: Methodical Research Journal, 3(06), 167-171.

[2]. Tojiev, R. J., Mirsharipov, R. X., & Rajabova, N. R. (2022). Gidrodinamicheskie Rejimы V Protsesse Sushki Mineralnых Udobreniy. Central asian journal of theoretical & applied sciences, 3(5), 352-357.

[3]. Tojiev, R. J., & Isomidinov, A. S. (2022). Application of the principle of gas dynamics to agricultural technologies: monograph. Publishing house «European Scientific Platform», 72-72.

[4]. Tojiyev, R., Ortiqaliyev, B., To‘lashev, O., & Sobirov, X. (2022). Alumosilikat olovbardosh g ‘ishtning xossalariga saralash jarayonini ta’siri tahlili. Scientific progress, 3(4), 1271-1276.

[5]. Tojiyev, R., Rajabova, N., Ortiqaliyev, B., & Abduolimova, M. (2021). Destruction of soil crust by impulse impact of shock wave and gas-dynamic flow of detonation products. Innovative Technologica: Methodical Research Journal, 2(11), 106-115.

[6]. Karimov, I., Tojiyev, R., Madaminova, G., Ibroximov, Q., & Xamdamov, O. T. (2021). Hydrodynamics of wet dush powder black drum equipment. barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali, 1(5), 49-56.

[7]. Sadullaev, X., Tojiyev, R., & Mamarizaev, I. (2021). Experience of training bachelor-specialist mechanics. barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali, 1(5), 116-121.

[8]. Karimov, I., Tojiyev, R., Madaminova, G., Ibroximov, Q., & Xamdamov, O. T. (2021). Wet method dust remover black drum device. barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali, 1(5), 57-63.

[9]. Tojiyev, R., Axunboev, A., Xakimov, X., & Teshaboev, A. (2021). Drying fine materials in the contact device. barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali, 1(5), 139-143.

[10]. Tojiyev, R., Ortiqaliyev, B., & Sotvoldiyev, K. (2021). Improving the design of the screed for firebricks using solidworks. Barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali, 1(5), 91-99.

DONLI MAXSULOTLARNI URUG'CHILIK UCHUN SAQLASH VA QURITISHDAGI MUAMMOLAR

A.A. Abdulazizov

Farg‘ona politexnika instituti,

(Qabul qilindi 19.10.2024 y.)

Аннотация: *Зерновые продукты, то есть сельскохозяйственные культуры, важны не только для производства пищи, но и для подготовки семян для будущих поколений. Процессы семеноводства и селекции требуют сохранения высокого качества этих продуктов. В то же время хранение и сушка зерновых продуктов для семенных целей представляют собой определенные трудности. В данной статье анализируются проблемы, связанные с хранением и сушкой зерновых продуктов для семеноводства.*

Ключевые слова: *Семеноводство, селекция, сельское хозяйство, уровень влажности, температура, освещение, проблемы сушки, химические воздействия и пестициды, вредители и загрязнения, генетические проблемы.*

Annotation: *Grain products, i.e., agricultural crops, are essential not only for food production but also for preparing seeds for future generations. Seed production and selection processes require maintaining*

the high quality of these products. At the same time, storage and drying processes for seed purposes present specific challenges. This article analyzes the problems associated with storing and drying grain products for seed purposes.

Keywords: *Seed production, selection, agriculture, moisture level, temperature, lighting, drying challenges, chemical effects and pesticides, pests and contamination, genetic issues.*

Annotatsiya*: Donli mahsulotlar, ya'ni qishloq xo'jaligi ekinlari, nafaqat oziq-ovqat ishlab chiqarish, balki keyingi avlodlar uchun urug'larni tayyorlashda ham katta ahamiyatga ega. Urug'chilik va selektsiya jarayonlari bu mahsulotlarning yuqori sifatini saqlashni talab qiladi. Shu bilan birga, donli mahsulotlarni urug'chilik uchun saqlash va quritish jarayonlari o'ziga xos muammolarni keltirib chiqaradi. Ushbu maqolada, donli mahsulotlarni urug'chilik uchun saqlash va quritishdagi muammolarni tahlil qilamiz.*

Kalit so'zlar: *urug'chilik, selektsiya, qishloq xo'jaligi, namlik darajasi, harorat, yoritish, quritishdagi muammolar, kimyoviy ta'sirlar va pestitsidlar, zararkunandalar va ifloslanish, genetik muammolar.*

Urug'larni Saqlashdagi Muammolar

Urug'larni saqlashdagi muammolar asosan namlik, harorat, havo almashinuvi va yoritish sharoitlari bilan bog'liq. Har bir parametrni optimallashtirish orqali urug'larning sifatini saqlash mumkin, ammo ba'zida bu sharoitlarni yaratishda qiyinchiliklar yuzaga keladi.

Namlik Darajasi

Urug'larni saqlashda namlik darajasi ham juda muhim ahamiyatga ega. Urug'larning namlik darajasi ularning uzun muddatli saqlanishi uchun zarur bo'lgan asosiy omildir. Agar urug'lar kerakli namlikda bo'lmasa, ular biologik faoliyatini yo'qotadi yoki zarar ko'radi. Quyidagi masalalarni ko'rib chiqamiz:

Namlikning ortiqcha bo'lishi:

Agar urug'lar juda nam sharoitda saqlansa, ular mog'orlash yoki chirish xavfiga duchor bo'ladi. Yuksak namlik miqdori mikroorganizmlarning rivojlanishi uchun qulay sharoit yaratadi, bu esa urug'larning sifatini pasaytiradi. Namlik urug'larning hayotiyligini qisqartiradi va o'simliklar uchun yangi urug'lar olish imkoniyatini kamaytiradi.

Namlikning yetishmasligi:

Agar urug'lar yetarlicha namlanmasa, ular quruqlashib, o'sish qobiliyatini yo'qotadi. Urug'lar yuqori darajada qurib qolishi, ular uchun hayotiylikni saqlashni qiyinlashtiradi. Bu holatda urug'lar o'zlarini tiklasha olmaydi va to'g'ri o'sish jarayoni boshlanmaydi.

Optimal namlik darajasi:

Urug'larning optimal saqlash uchun namlik darajasi 8-12% oralig'ida bo'lishi kerak. Bu urug'larning uzoq muddatli saqlanishi va yuqori sifatini ta'minlash uchun ideal sharoitlarni yaratadi. Namlikni nazorat qilish uchun maxsus qurilmalar, masalan, namlik o'lchagichlaridan foydalanish zarur..

Urug'larni saqlashda harorat juda muhim omil hisoblanadi. Haroratning yuqori yoki past bo'lishi urug'larning biologik faoliyatiga ta'sir qilishi mumkin. Ideal saqlash harorati 5-10°C oralig'ida bo'lishi kerak. Haroratni boshqarish, urug'larning sifatini va hayotiyligini saqlashda muhim rol o'ynaydi. Quyidagi masalalar haroratning urug'lar uchun ta'sirini tushuntiradi:

Yuqori haroratning salbiy ta'siri:

Agar urug'lar yuqori haroratda saqlansa, ular tezda quriydi va o'sish qobiliyati kamayadi. Yuqori haroratda saqlanadigan urug'lar, ayniqsa, uzoq vaqt davomida, biochimiyaviy jarayonlarni tezlashtiradi, bu esa urug'larning zarar ko'rishiga olib kelishi mumkin. Masalan, 20°C dan yuqori haroratda saqlangan urug'lar tezroq yaroqsiz holatga kelishi mumkin.

Past haroratning salbiy ta'siri:

Aksincha, juda past haroratda saqlangan urug'lar qattiqlashib qoladi va ularning o'sish qobiliyati yo'qoladi. Sovuq haroratda saqlangan urug'lar ularning fiziologik faoliyatini susaytiradi va urug'lar o'sishda kechikishi yoki mutatsiyalar yuzaga kelishi mumkin. Past haroratlar

shuningdek, urug‘larni zararli mikroorganizmlardan himoya qilishga imkon bermaydi, bu esa ularni mog‘orlashga olib kelishi mumkin.

Yoritish

Urug‘lar to‘g‘ridan-to‘g‘ri quyosh nuri ostida saqlanmasligi kerak, chunki yoritish urug‘larning biologik faolligiga salbiy ta'sir ko‘rsatishi mumkin. Quyosh nuri urug‘larning rangi, harorati va saqlash sifatini o‘zgartirishi mumkin. Shuning uchun urug‘larni qorong‘i va sovuq joylarda saqlash zarur.

Yoritish

Urug‘larni saqlashda yoritish ham muhim omil hisoblanadi. Urug‘lar doimo qorong‘i joylarda saqlanishi kerak, chunki ular to‘g‘ridan-to‘g‘ri quyosh nuri yoki kuchli yoritishdan zarar ko‘rishi mumkin. Quyidagi nuqtalarni e'tiborga olish zarur:

***Quyosh nuri ta'siri*:**

Urug‘lar quyosh nuri ta'siriga duchor bo‘lganda, ular faollikni boshlaydi, bu esa ularning vegetativ qobiliyatini pasaytiradi. Quyosh nuri urug‘larning biologik jarayonlarini tezlashtirishi, ba'zan esa to‘g‘ridan-to‘g‘ri zarar yetkazishi mumkin. Urug‘lar uchun doimiy qorong‘ulikda saqlash, ularning sifatini yaxshilaydi va ular faollikni boshlamaydi.

***Yoritishning ideal sharoiti*:**

Urug‘larni saqlash uchun eng yaxshi yoritish sharoiti - bu tabiiy yorug‘likdan ajratilgan qorong‘u va sovuq joylar. Agar saqlash joylarida yoritish bo‘lsa, u juda kam, yumshoq bo‘lishi kerak. Bunday sharoitda urug‘lar zarar ko‘rmaydi va o‘z sifatini saqlaydi.

***Tashqi omillar ta'siri*:**

Agar urug‘lar vaqtincha yorug‘likka duchor bo‘lsa ham, uzoq muddatli yoritish ularning ichki kimyoviy tarkibini o‘zgartirishi va o‘sish qobiliyatini pasaytirishi mumkin. Shuning uchun saqlash joylari, imkon qadar, yorug‘likdan uzoq bo‘lishi kerak.

Quritishdagi muammolar

Urug‘larni quritish jarayoni ham juda muhim va ehtiyotkorlik bilan bajarilishi kerak. Noto‘g‘ri quritish, urug‘larning sifatini pasaytirishi, ularning faolligini yo‘qotishiga olib kelishi mumkin. Quyidagi muammolar quritish jarayonida yuzaga kelishi mumkin:

1. Quritishning ortiqcha bo‘lishi (quritishning haddan tashqari darajasi)

- Agar urug‘lar juda ortiqcha quritilsa, bu ularning ichki tuzilmasiga jiddiy zarar yetkazadi. Ortikcha quritish urug‘larning fiziologik holatini yomonlashtiradi va ularning biologik faolligini yo‘qotishiga olib keladi. Quritishning ortiqcha bo‘lishi quyidagi holatlarda yuzaga kelishi mumkin:

- Urug‘larning sinishi yoki parchalanishi: Juda ortiqcha quritilgan urug‘lar qattiq va sinuvchan bo‘lib qoladi. Bu holatda, urug‘lar tashqi shikastlanishlarga qarshi himoyasiz bo‘lib, ularning qobig‘i yengil zararlanishi yoki umuman singib ketishi mumkin. Bu, o‘z navbatida, urug‘ning o‘sish qobiliyatini va hayotiyligini pasaytiradi.

- Hayotiylikning yo‘qolishi: Ortikcha quritish urug‘larning hayotiyligini buzadi, chunki o‘sish jarayonlari susayadi yoki butunlay to‘xtaydi. Bunday urug‘lar keyinchalik yerga ekilganda yaxshi natijalar bermaydi.

- Kimyoviy jarayonlarning tezlashishi: Juda yuqori haroratda quritish urug‘lardagi kimyoviy jarayonlarni tezlashtiradi, bu esa ularning energiya zaxiralarini tezda sarflaydi va o‘sish qobiliyatini yo‘qotishga olib keladi.

1. Quritishning yetarlicha bo‘lmasligi (quritishning yetarlicha emasligi)

- Agar urug‘lar kerakli darajada quritilmasa, ularning ichki namligi saqlanib qoladi. Bu namlik mikroorganizmlar uchun o‘sish uchun qulay sharoit yaratadi va urug‘lar mog‘orlash yoki chirish xavfiga duchor bo‘ladi. Yetarli darajada quritilmagan urug‘lar quyidagi muammolarni keltirib chiqarishi mumkin:

- Mikroorganizmlar va mog‘orlash: Namlik saqlangan urug‘lar mog‘orlash, bakterial yoki zamburug‘li kasalliklar uchun yaxshi sharoit yaratadi. Bu, o‘z navbatida, urug‘larning sifatini yomonlashtiradi va ularni yaroqsiz holatga keltirishi mumkin.

- Chirish: Urug‘lar noto‘g‘ri quritilgan taqdirda, ularning namligi saqlanib qolishi va vaqti-vaqti bilan chirim yoki fermentatsiya jarayonlari boshlanishi mumkin. Bu jarayonlar urug‘larning organizmasini zararli kimyoviy moddalar bilan ifloslantiradi.

- O‘sishning kechikishi: Yetarlicha quritilmagan urug‘lar o‘sish jarayonini boshlash uchun zarur bo‘lgan energiya zaxiralariga ega bo‘lmasligi mumkin. Natijada, bu urug‘lar o‘sish qobiliyatini yo‘qotadi va vegetativ davrda kechikishlar yuzaga keladi.

Quritish usullari

Urug‘larni quritish jarayonida qo‘llaniladigan usullar ham katta rol o‘ynaydi. Noto‘g‘ri quritish usulini tanlash urug‘larning sifatiga jiddiy ta'sir qilishi mumkin. Quritish jarayonida quyidagi usullar ishlatiladi:

Tabiiy quritish (havoda quritish)

Tabiiy quritish - bu urug‘larni ochiq havoda, quyosh nurida yoki soyada quritish usulidir. Bu usul oddiy va arzon bo‘lsa-da, u ba'zan samarali bo‘lmasligi mumkin, chunki quyosh nuri va havo harorati nazorat qilinmaydi. Tabiiy quritish usulining salbiy tomonlari quyidagilar:

Harorat va namlik nazorati: Tabiiy quritishda harorat va namlik darajasi nazorat qilinmaydi, bu esa urug‘larni ortiqcha yoki yetarlicha quritishga olib kelishi mumkin.

Zararkunandalar va ifloslanish: Tabiiy quritish davomida urug‘lar zararkunandalar yoki ifloslantiruvchi moddalar bilan ta'sir qilishi mumkin. Masalan, qushlar, kemiruvchilar yoki tuproqdagi mikroorganizmlar urug‘larni ifloslantirishi mumkin.

Sun'iy quritish (maxsus quritgichlar yordamida)

Maxsus quritgichlar yordamida quritish yanada samarali va aniqroq bo‘ladi. Bu usulda, harorat, havo oqimi va namlik darajasi qat'iy nazorat qilinadi. Quritgichlar yordamida yuqori samaradorlikka erishish mumkin, ammo ba'zi muammolarni ham keltirib chiqaradi:

Juda yuqori harorat: Quritgichlarning yuqori harorati urug‘larning ortiqcha qurishiga olib kelishi mumkin. Shuning uchun quritish jarayonida haroratni doimiy ravishda nazorat qilish zarur.

Quritish vaqtining uzayishi: Ba'zan quritgichlar samarali ishlamasa, urug‘lar yetarlicha tez qurimaydi. Bu, o‘z navbatida, urug‘ning sifatiga zarar yetkazishi mumkin.

Quritish moslamalaridagi xatoliklar

Maxsus quritish moslamalarida texnik xatoliklar yoki noto‘g‘ri sozlamalar quritish jarayonini buzishi mumkin. Quritgichlar noto‘g‘ri ishlaganda, urug‘lar yaqiqlanishi yoki ortiqcha quruqlashishi mumkin. Shu sababli, quritish moslamalarining to‘g‘ri sozlanishi va muntazam tekshirilishi zarur..

Kimyoviy Ta'sirlar va Pestitsidlar

Urug‘larni saqlash va quritish jarayonida kimyoviy moddalarning ishlatilishi ham muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Pestitsidlar va o‘g‘itlar urug‘larga zarar yetkazishi yoki ularning biologik faolligini pasaytirishi mumkin. Kimyoviy moddalarning urug‘larga ta'siri haqida ehtiyotkorlik bilan fikr yuritish va ularning dozalarini to‘g‘ri belgilash kerak.

Zararkunandalar va ifloslanish

Urug‘lar saqlanadigan joyda zararkunandalar, kemiruvchilar va boshqa ifloslantiruvchi moddalar bo‘lishi mumkin. Bu, o‘z navbatida, urug‘larning ifloslanishiga va o‘z sifatini yo‘qotishiga olib keladi. Saqlash joylari muntazam ravishda tozalanib, zararkunandalardan himoya qilinishi kerak.

Genetik Muammolar

Urug‘larni uzoq muddat saqlash jarayonida ularning genetik tarkibida o‘zgarishlar bo‘lishi mumkin. Bu o‘zgarishlar urug‘larning sifatini pasaytiradi va o‘sish qobiliyatini yo‘qotishiga olib

kelishi mumkin. Shuning uchun urug‘larni har yili yangilab turish va yuqori sifatli urug‘lar tanlash zarur.

Xulosa

Donli mahsulotlarni urug‘chilik uchun saqlash va quritish jarayonida yuzaga keladigan muammolarni hal qilish, o‘simliklar o‘sishining samaradorligini ta'minlash uchun juda muhimdir. Urug‘larni saqlash va quritish sharoitlari sifatni nazorat qilish va saqlash uchun to‘g‘ri metodlarni tanlashni talab qiladi. Shu bilan birga, texnologiyalarning doimiy takomillanishi va ilmiy tadqiqotlar yordamida ushbu muammolarni yengish va donli mahsulotlarni yuqori sifatli urug‘lar sifatida saqlash mumkin. Urug‘larni saqlashdagi muammolarni hal qilish uchun harorat, namlik darajasi va yoritishni ehtiyotkorlik bilan nazorat qilish zarur. Bu omillar urug‘larning sifatini saqlash, ularning hayotiyligini va o‘sish qobiliyatini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Har bir omilni to‘g‘ri boshqarish orqali donli mahsulotlarning urug‘larini muvaffaqiyatli saqlash mumkin. Urug‘lar uchun ideal sharoitlarni yaratish esa ularning kelajakdagi avlodlar uchun foydali bo‘lishini ta'minlaydi.Quritish jarayoni urug‘larning sifatini saqlashda muhim rol o‘ynaydi. Urug‘larni ortiqcha yoki yetarlicha quritish ularning hayotiyligini va o‘sish qobiliyatini sezilarli darajada pasaytirishi mumkin. Shu sababli, quritish jarayonining har bir bosqichini diqqat bilan nazorat qilish zarur. Quritish usullarini tanlashda haroratni, namlikni va vaqtni aniq belgilash, shuningdek, texnologik moslamalarni to‘g‘ri sozlash urug‘larning sifatini saqlashga yordam beradi.

Adabiyotlar

[1]. To‘rayev R. "Don mahsulotlarini saqlash va qayta ishlash texnologiyasi." Toshkent, 2018.
[2]. Mirzayev A., Jo‘rayev I. "Don saqlash va quritish texnologiyalari." Toshkent: O‘qituvchi, 2015.
[3]. Parkinson, G. Grain Drying: Principles and Practices. CRC Press, 2017.
[4]. Hall, C. W. Drying and Storage of Agricultural Crops. AVI Publishing Company, 1980.
[5]. Hellevang, K. J. Post-Harvest Grain Storage and Drying. North Dakota State University Extension Service, 2016.

DISLOKATSIYANING MAYDALASH JARAYONIDA TUTGAN RO‘LI

R.J. Tojiyev, A.A. Abdulazizov

Farg‘ona politexnika instituti,

(Qabul qilindi 19.10.2024 y.)

Аннотация: *Процесс измельчения материалов является важной операцией во многих отраслях промышленности, включая горнодобывающую, строительную и химическую промышленности. Этот процесс осуществляется для уменьшения размеров частиц, подготовки материалов к дальнейшей технологической обработке или получения продуктов с необходимыми свойствами. Внутренняя структура и физические свойства материалов играют значительную роль в процессе измельчения, причем дислокации являются ключевым фактором. В данной статье анализируются понятие дислокаций и их влияние на процесс измельчения материалов.*

Ключевые слова: *Дислокация, горнодобывающая промышленность, строительство, химическая промышленность, линейные дислокации, краевая дислокация, винтовая дислокация, точечные дислокации.*

Annotation: *The process of material crushing is a critical operation in many industrial sectors, including mining, construction, and chemical industries. This process is carried out to reduce particle size, prepare materials for further technological processing, or produce products with desired properties. The internal structure and physical properties of materials play a significant role in crushing, with dislocations being a key factor. This article analyzes the concept of dislocations and their impact on the material crushing process.*

Keywords: *Dislocation, mining, construction, chemical industry, linear dislocations, edge dislocation, screw dislocation, point dislocations.*

Annotatsiya*: Materiallarni maydalash jarayoni ko‘plab sanoat tarmoqlarida, jumladan, tog‘-kon, qurilish, va kimyo sanoatida muhim jarayon hisoblanadi. Ushbu jarayon materialning zarracha kattaligini*